

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 STOCKHOLM

Remissvar över delbetänkandet Enklare redovisning (SOU 2008:67)

Allmänt

Som jag framhållit i mitt remissvar över delbetänkandet Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32) är förenklade regler för företagare en viktig del i det brottsförebyggande arbetet inom ekobrottsområdet. Jag ser positivt på åtgärder av det slaget så länge samhällets kontrollmekanismer inte urholkas.

Bokföringsbestämmelserna är av central betydelse på ekobrottsområdet. I de allra flesta utredningarna om ekonomisk brottslighet aktualiseras regelverket på ett eller annat sätt. Det är därför viktigt att de förenklingar som föreslås inte försvårar utredningar om ekobrott.

Bokföringslagen är en ramlagstiftning som fylls ut av normgivning i första hand från Bokföringsnämnden. Utredningen vill att utrymmet för normgivningen ska bli än större. Generellt sett medför en lagstiftningsteknik som innebär en strikt ramlagstiftning med kompletterande normgivning att det blir svårare att straffrättsligt angripa brister som inte direkt framgår av lagtexten. Jag delar dock utredningens uppfattning att lagstiftningstekniken är lämplig på redovisningsområdet och att de svårigheter som kan uppkomma i brottsutredningarna går att bemästra.

Jag ser inte heller några principiella problem med de lättnader i detaljeringsgrad som föreslås i lagstiftningen, eftersom förenklingarna knappast torde inverka negativt på brottsutredningarna. När det gäller förslagen om hur kontantmetoden ska tillämpas och förkortning av arkiveringstiden vill jag framföra följande.

Kontantmetoden

I utredningen föreslås att kontantmetoden ska få tillämpas också av aktiebolag om omsättningen uppgår till maximalt tre miljoner kronor. Kontantmetoden innebär bl.a. att företaget får dröja med bokföring tills betalning sker. Det gäller naturligtvis också för de skulder företaget har att betala. En företagare som tillämpar kontantmetoden får alltså sämre möjligheter att överblicka verksamhetens förlopp och ställning. I ett aktiebolag blir detta särskilt tydligt när det gäller företagarens möjligheter att bedöma när den kritiska gränsen för skyldigheten att upprätta kontrollbalansräkning inträder.

En intressant fråga i sammanhanget är naturligtvis vad som händer med kravet på aktiekapitalets storlek i ett aktiebolag. Sätts kravet på minsta aktiekapital mycket lågt (exempelvis till en krona) torde frågan om upprättande av kontrollbalansräkning vara överspelad.

Påpekas i sammanhanget bör också att verksamheten i ett aktiebolag till skillnad mot andra företagsformer drivs utan personligt ansvar, ett förhållande som utredningen inte nämnt vid jämförelsen mellan ett litet aktiebolag och en enskild näringsverksamhet av motsvarande storlek.

Trots att det enligt min uppfattning finns en viss risk för att förslaget för aktiebolagens del skulle kunna leda till fler konkurser och konkurser med större brister, anser jag vid en helhetsbedömning att riskerna knappast har sådan tyngd att de talar mot att förslaget genomförs.

Arkiveringstiden

Preskriptionstiden för de allvarligaste ekonomiska brotten är tio år. Arkiveringstiden är i dag lika lång. Att minska den tiden till sju år innebär att skyldigheten att bevara räkenskapsinformation kan ha upphört flera år innan ett grovt bokföringsbrott eller grovt skattebrott preskriberas. Detta medför i sin tur att vissa brottsutredningar av komplicerad art kan drabbas. Mot detta ska ställas att Ekobrottsmyndigheten alltmer inriktar sig på att angripa pågående och "färsk" brottslighet och att det därför endast i undantagsfall torde finnas behov av att i en förundersökning ta del av räkenskapsinformation som är äldre än sju år. Att det inte går att utreda ett begränsat antal äldre brottsmisstankar torde vara det pris man får betala för den betydande förenkling som förslaget innebär. Jag har därför inget att erinra mot detta.

Jag har samma principiella inställning när det gäller förslaget beträffande formerna för bevarande av räkenskapsinformation. Att ett originaldokument inte behöver finnas kvar i mer än tre år kan naturligtvis ställa till problem i vissa brottsutredningar. Men problemen torde enligt min uppfattning inte bli så omfattande att de med någon större styrka talar mot förslaget.

Remissvaret har beslutats av generaldirektören Gudrun Antemar. Chefsjuristen Monica Rodrigo har varit föredragande

Gudrun Antemar

Monica Rodrigo

Kopia för kännedom till:
Justitiedepartementet, Åklagarenheten
Åklagarmyndigheten